

Boekrecensie: Oeps!

“Waarom is het zo prettig om gelijk te hebben? Vergeleken met andere plezierige dingen is het immers hooguit iets van de tweede orde. Anders dan veel andere aangename zaken, zoals chocola, surfen of zoenen, heeft het geen directe invloed op onze biochemische huishouding.” Zo begint Katharyn Schulz, zelfbenoemd foutoloog, haar boek. Even later vervolgt ze: “[Dit boek] gaat over ongelijk hebben: over hoe we als samenleving aankijken tegen vergissingen, en hoe we als individu reageren als onze overtuigingen op losse schroeven komen te staan.”

Oeps! gaat, je raadt het al, over het maken van fouten. En dat doen we allemaal aan de lopende band, zo wordt duidelijk in dit lekker lezende boek. Elk hoofdstuk begint met een vergissing, en die zijn meestal net zo tenenkrommend als fascinerend. Wat denk je van een journalist, die ten onrechte denkt dat iemand zwanger is, en dat breed uitmeent op de voorpagina van zijn krant? Of een patiënte die na een beroerte blind is, maar niet weet dat ze blind is? Van slachtoffers die meerdere malen de verkeerde dader aanwijzer, tot het kiezen van de verkeerde partner. En van het verliezen van een weddenschap tot het verkeerd voorspellen van het einde van de wereld (inderdaad: Oeps!)

Schulz rekent in dit boek af met wat zij het “pessimistische model” van de vergissing noemt. In dit model zijn vergissingen abnormaal en verkeerd, en moeten fouten zoveel mogelijk worden uitgebannen. Ze ruilt dit model in voor zijn optimistische tegenhanger, die juist claimt dat het normaal, goed en zelfs noodzakelijk is om je af en toe eens flink te vergissen. Sterker nog, ze betoogt dat vergissingen een essentiële rol spelen bij onze intellectuele en emotionele ontwikkeling. Oeps! is daarom, in de woorden van Schulz, “een pleidooi voor de vergissing.”

Die laatste redentatie is heel goed te begrijpen vanuit de wetenschap. Nieuwe kennis leidt daar tot het verwerpen van de huidige hypothese en een beter beeld van de wereld om ons heen. Dat wil zeggen, tot ook dat beeld fout blijkt, en weer wordt verworpen. In het dagelijks leven houden we er echter niet zo van om ons te vergissen. Sterker nog, we gaan er eigenlijk altijd van uit dat we gelijk hebben, en kunnen ons niet eens voorstellen dat we het mis hebben. In eerste instantie halen we alles uit de kast om de bewijzen dat we fout zitten volkomen te negeren. En als we dan tóch echt niet meer om ons ongelijk heen kunnen, reageren we met ontkenning voor we het kunnen aanvaarden.

Al die menselijke reacties op vergissingen worden pijnlijk duidelijk in Oeps! door een interessante mix van filosofie, anekdotes en psychologie. Je kunt er niet aan ontkomen dat je je tijdens en na het lezen van dit boek extra bewust bent van de (grote!) hoeveelheid fouten die je dagelijks maakt en hoe je daar (niet altijd netjes!) mee om gaat. Maar gelukkig kun je, na het lezen van dit goed geschreven betoog, ook heel goed het plezier én het nut van die fouten inzien. Zoals de Romeinse Augustinus al zei: Fallor, ergo sum. Ik maak fouten, dus ik besta.

Op www.beingwrongbook.nl vindt je meer informatie over (de Engelstalige versie van) het boek, de auteur en het maken van fouten. En een filmpje met als tagline: wat als alles wat je denkt te weten over fouten, fout is? Dit review is eerder verschenen in KIJK.

Oeps – waarom fouten maken ons grootste talent is

Auteur: Katheryn Schulz

2011, Maven Publishing

ISBN: 9789490574192 492 pagina's €22,00